

MUISTIO

Projekti KM-korttelin 41 liikenneselvitys, LAIHIA
Projekti nro [xx]
Aihe Työneuvottelu/EPO ELY
Päivämäärä 20.05.2020
Aika 12.30 -
Paikka Etäneuvottelu TEAMS
Kokous nro 1
Koollekutsuja Mikko Uljas
Osallistajat Jarmo Salo (EPO ELY)
Eeva Kopposela (EPO ELY)
Hanna Kauppila (EPO ELY)
Seppo Hakala (EPO ELY)
Anna Annila (Laihian kunta)
Jari Mansikka-aho (Laihian kunta)
Anne Koskela (Ramboll)
Päivi Märjenjärvi (Ramboll)
Michael Sandelin (Ramboll)
Poissa -
Tiedoksi -

Päivämäärä 20.05.2020

1 Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 12.30. Kokous pidettiin etäkokouksena. Avauksen yhteydessä Laihian kunnan edustajat kertoivat kaavahankkeen taustoja. Helmikuussa alustavasta kaavaluonnoksesta pidetyssä työneuvottelussa ELY:n kanssa nousi esiin liikenneselvityksen tarve. Hulevesiselvitys on tekeillä myös.

Ramboll
Teräksenkuja 1-3 E
65100 VAASA

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

2 Järjestäytyminen ja esittäytyminen

Anna Annila valittiin puheenjohtajaksi ja osanottajat esittäytyivät. Mikko Uljas ja Michael Sandelin laativat muistion.

3 Lähtökohdat ja asemakaavan tavoitteet

Päivi kertoi lyhyesti asemakaavan tilanteesta ja tavoitteista. Laihian kauppakeskusalueen kaavoitus on aloitettu tässä vaiheessa korttelin 41 kaavoituksella. Kortteliin 41 on tarkoitus kaavoittaa liiketontiksi ja kortteliin on esitetty 5000 kem rakennusoikeutta. Toiminnot ja korttelin sisäinen rakenne tarkentuvat suunnittelun myötä. Liikenneselvityksen myötä saadaan myös tietoja liiketontin suunnitteluun.

4 Liikenne-ennuste 2040

Mikko Uljas esitteli laaditun liikenne-ennusteen, jonka tärkeimmät tiedot ja ominaisuudet ovat seuraavat:

- pohjana on valtateiden 3 ja 18 tiesuunnitelman ennuste ja siinä käytetyt liikenteen suuntautumisen arviot
- sitä täydentää Laihian keskustan OYK:a varten (2014) tehty ennuste, joka antaa ennusteen katuverkon liikenteestä ja sisältää myös uuden C-maankäytön synnyttämän liikenteen

- korttelin 41 (KM) osalle on täydennetty se liikenteen lisäys, joka syntyy, kun 2000 kem rakennusoikeudesta (1500 kem myyntipinta-alaa) käytetään päivittäistavarakauppaan muiden C-toimintojen sijasta. Tämä määrä vastaa n. 40-60 % Laihian tulevaisuuden päivittäistavarakaupan lisätarpeesta.
- päivittäistavarakaupan matkatuotoksena on käytetty 135 käyntiä/100 myynti-m², henkilöautoliikenteen osuus 67 % ja henkilöauton keskikuormitus 1,52 hlö/ajon. Konsultin kokemuksen mukaan maaseututaajamissa ei päivittäistavarakauppa synnytä usein noinkaan paljon liikennettä, joten ennuste on varmalla puolella.
- lisäksi on laskettu, että pääosa kävijöistä tulee ohiajavasta liikenteestä ja vain pieni osa on uutta liikennettä, toki virrat taajaman sisällä muuttuvat.

Uljas totesi, että ennusteiden taustatiedot eivät ole kovin tarkkoja, koska tie- ja katuverkolla on tapahtunut suuria muutoksia, eikä vielä ole käytettävissä kovin tarkkoja toteutumatietoja siitä, miten liikenne uudella verkolla on suuntautunut. Jarmo Salo totesi, että mm. vt:n 3 osalta liikennemäärätieto edustaa laskentatulosta Ratikyläntien itäpuolelta eikä siten KM-korttelin kohdalta ole tarkkaa tietoa vt:n liikennemäärästä. Lisäksi Ratikyläntien toteutumatiето puuttuu kokonaan.

Ennusteen epätarkkuuden vuoksi välityskykylaskelmiin on otettu hieman varmuutta mm. laskemalla raskaan liikenteen osuus hiukan suurempana kuin liikennemäärätiedot kertovat ja lisäksi on tehty herkkyystarkastelu n. 15 % ennustettua suuremmalle liikennemäärälle.

Ennusteesta keskusteltaessa ELY toivoi, että laskentaperusteet ja matkatuotostiedot esitettäisiin raportissa tarkemmin, jotta nähdään, mistä ennustettu liikennemäärä koostuu ja miten se jakautuu lähiverkolle.

5 Toimivuustarkastelut

Mikko Uljas esitteli laaditut toimivuustarkastelut. Ne on tehty vuoden 2040 huipputunnin mukaan. Mitoittava huipputunti on n. 12 %, mikä vastaa taajamaoloissa n. 100. tuntia tuntijärjestyskäyrällä eli n. kaksi kertaa viikossa toistuvaa huippua. Huipputunnin liikennemäärissä on joitakin epäjohtonmukaisuuksia, jotka vielä tarkennetaan ennusteen laatijan kanssa.

Rampin ja Faaringintien/Kauppatien liittymässä T-liittymän palvelutaso on tyydyttävä, mutta jos liikenne lisääntyisi n. 15 % muuttuisi palvelutaso välttäväksi/huonoksi. T-liittymä sietää heikosti liikenteen ennusteesta poikkeavaa muutosta. Kiertoliittymänä palvelutaso olisi erittäin hyvä ja jos liikenne kasvaa 15 % on palvelutaso edelleen erittäin hyvä. Se sietää hyvin ennusteen epävarmuutta ja on siksi luotettava ratkaisu liittymän tyyppiä.

Toimivuustarkastelu tehtiin myös Ratikyläntien ja Kauppatien liittymään. Tavallisena nelihaaraliittymänä se ei toimi, vaan sivusuunta ruuhkautuu. Kiertoliittymänä (yksikaistainen) palvelutaso on hyvä/tyydyttävä. Välityskyky kestää liikenteen kasvun 25 % suuremmaksi kuin ennuste, ennen kuin tarvitaan kaksikaistainen kiertoliittymä. Myös tasoliittymät-ohjeen nomogrammi antaa vastaavan tuloksen.

6 Tie- ja katuverkon ratkaisut, liittyminen tyyppi

Valtateiden tiesuunnitelmassa Rampin liittymä on T-liittymänä ja Ratikyläntien liittymä on suunniteltu kiertoliittymänä. T-liittymä voi toimia alkuvaiheessa, mutta kiertoliittymään on katualueen tilantarpeessa varauduttava. ELY:n mielestä olisi perusteltua edellyttää, että Rampin kiertoliittymä tehdään heti, jos päivittäistavarakauppa KM-kortteliin toteutuu. Kiertoliittymästä on tehty luonnos, jossa kiertoympyrän säde on $R=12$ m. Se mahdollistaa HCT-ajoneuvojen liikkumisen tulevaisuudessa. Ajouratarkastelua ei tosin vielä ole tehty. Liittymän sijoitusta ja muotoilua tarkennetaan vielä LT-alueeseen liittyvän liityntäpysäköintialueen asemakaavan mukaisesti. Samalla pyritään vielä parantamaan rampin ylittävän suojatien yksityiskohtien muotoilua (mm. tulo suojatielle mahdollisimman kohtisuora) niin, että ylityskohdan turvallisuus olisi mahdollisimman hyvä. Myös saarekkeiden kokoa pyritään kasvattamaan niin, että ne hahmottuvat ja ohjaavat kulkua selkeämmin. Ramppi on uusimassa kaavassa kokonaan LT-alueella. Tarvittaessa LT-alueen rajaa muokataan KM-korttelin puolella, mutta liityntäpysäköinnin puolella rajaan ei toivottavasti tarvitse enää kajota.

Varaudutaan myös liittymässä neljänteen haaraan mahdollisen tulevaisuuden asuinrakentamisen varalta. ELY:n mielestä tämä on ok.

Kauppaticien/Ratikyläntien liittymä tehdään tiesuunnitelman mukaisesti kiertoliittymänä. Kiertoliittymän säde on 10 m, jolloin HCT-ajoneuvojen kulku onnistuu vain suoraan menevässä suunnassa. Jos on tarvetta päästä ajamaan myös kääntyvässä suunnassa, on tehtävä joitain toimenpiteitä kuten yliajettavia saarekkeita tai saarekkeen osia ja kiertoympyrän yliajettavaa sisäosaa on levennettävä n. 1,0 m:llä. Jari Mansikka-aho kertoi, että kiertoliittymä on tarkoitus toteuttaa samassa yhteydessä kuin Längäminnentie jatketaan joen ylitse.

VT:n rampin erkanemis- ja liittymiskaistat ovat tiesuunnitelman mukaiset eikä KM-korttelin ratkaisulla ole niihin varsinaisesti vaikutusta, kunhan T-liittymä vaihdetaan kiertoliittymäksi rampin ja Faaringintien kohdalla. Ruuhkautuessaan T-liittymän jono ulottuisi muuten herkästi erkanemiskaistalle. Liittymiskaistalla ei tällaista ongelmaa ole, sen liikennemäärä on vähäinen.

7 Kevyen liikenteen verkko

Kevyen liikenteen verkko määräytyy Kauppaticien suunnassa nykyisten väylien ja asemakaavassa varatun tilan perusteella. Uusien väylätarpeiden mahdollisuuksia arvioidaan näiltä pohjilta. Kauppaticillä Ratikyläntiestä länteen olisi tarpeen tehdä väylä myös Kauppaticien eteläpuolelle, mutta siellä ei asemakaavassa ole tilaa eikä tilaa rakennusten takia edes kaavamuutoksella voi järjestää. Tämän vuoksi kevyt liikenne KM-kortteliin on hoidettava Kauppaticien pohjoispuolta ja suojatie ylittää rampin. Tämän vuoksi suojatien muotoilu turvalliseksi on tehtävä erityisen huolellisesti. Pohdittiin myös rampin alittavaa ratkaisua, mutta sitä pidettiin ylimitoitettuna ja se vaatisi paljon tilaa, jota tässä on varsin vaikea järjestää. Alikulun tarveharkintaa avataan tarkemmin raportissa. Myös kauppaan suuntautuvan ja muun kevyen liikenteen määrää pitäisi arvioida.

8 Joukkoliikenne, pysäköinti, huoltoliikenne

Joukkoliikenteen nykyiset reitit varmistetaan ELY:n joukkoliikennevastaavilta (Anders Pulkkis tai Miika Hautala). Otetaan huomioon myös kaavoitettu kimpakyytejä palveleva liityntäpysäköintialue valtatie 3 varressa ja sen yhteydet.

Pysäköinnin ja huolto liikenteen tarpeet tarkentuvat, kun kaavatontin sisäisiä järjestelyitä päästään tarkastelemaan. Kiertoliittymän koko mahdollistaa HCT-ajoneuvoilla huollon, mutta Ratikyläntien liittymän edellyttämät toimenpiteet on vielä tarkistettava.

9 Vaikutusten arviointi

Vaikutusarvioinnissa pääpaino on liikenteellisissä vaikutuksissa. Arvioinnissa voisi soveltaa uusia liikennejärjestelmätyn arviointiperusteita. Koska kyse on myös vähittäiskaupan yksiköstä, on vaikutustarkastelussa arvioitava MRL:n edellyttämällä tavalla mm. kaupan saavutettavuutta.

10 Kokouksen päättäminen

Kaava pyritään saamaan kunnanhallitukseen 8.6., jolloin materiaalin tulisi olla esityslistakunnossa viimeistään 3.6. Päivitetty liikenneselvitys lähetetään ELY:lle kommentoitavaksi heti, kun päivitykset on saatu tehtyä. Kaavaluonnosta ei aiemmasta pyynnöstä huolimatta tarvitse lähettää enää ELY:lle, kun liikenneselvitys nyt on laadittu ja tilanne sen osalta on selkeämpi. ELY toimittaa kommentit liikenneselvityksestä ennen 3.6.2020.

Kokous päättyi 14.06.